

[Vibeke Grønbæk]

at Det Radikale Venstre har læst betænkningen.

Betænkningen bærer selvfølgelig præg af det kommissorium, udvalget fik af den forrige regering. Her tænker jeg specielt på, at forslagene i de fleste tilfælde er udgiftsneutrale. Det er på sin vis o.k., men det sætter naturligvis sine begrænsninger i visionerne for udviklingen. Man kunne godt lave det tankeeksperiment, at man kunne komme med alle – og her mener jeg alle – ideer og visioner uden at tænke økonomisk og så se, hvordan en sådan betænkning ville komme til at se ud. Og vi har jo fået flere bidrag i dag.

Udvalget er kommet med 27 forslag og anbefalinger, som jeg gerne vil knytte nogle bemærkninger til.

Jeg tror, at alle er enige i, at landbruget ikke længere er det bærende element i landdistrikterne. Det er en del, og det er en vigtig del, men det har slet ikke den rolle, som det havde for år tilbage, og vil heller ikke have det i fremtiden.

Det Radikale Venstre ønsker ikke, at landsbyerne sygner hen og bliver såkaldte frilandsmuseer. Vi mener tværtimod, at der er en rig kulturarv og en landbrugstradition, der skal styrkes. Vi skal have en landbrugslov, der udformes, så flest muligt bæredygtige landbrug og deltidslandbrug får lov til at overleve. Her tænker jeg på mulige nicheproduktioner og en styrkelse af det økologiske landbrug, og her tænker jeg også i beskæftigelsesøjemed.

Den kommunale service er et vigtigt element i udviklingen i landdistrikterne, og det er ikke landsbyromantik, når vi går imod skolenedlæggelser i landdistrikterne. Det er ud fra en fast overbevisning om, at det har en langt bedre mening at bevare dem. Vi mener, at skolerne bl.a. er med til at styrke lokalsamfundene, og at man mange steder har fået gode og livsberkæftende kulturcentre til at puste liv i et ellers hensygnende samfund.

Det er vigtigt at bevare fritids- og kulturlivet i landsbysamfundene. Det er grundlaget for det fællesskab og den samhørighed, der kendetegner landsbykulturen.

En anden vigtig faktor er hele infrastrukturen i landdistrikterne. Det er helt afgørende, at når der ikke længere er mulighed for transport fra og til landdistrikterne, har man også udelukket en stor gruppe fra at blive boende eller bosætte sig dér. Det vil afspejle sig i regerin-

gens investeringer på hele transportområdet, i, at man bl.a. bevarer privatbanerne, og i, at der stadig gives tilskud til forsøgsordninger med bl.a. telebusser i tyndt befolkede områder.

En ting er sikker, og det er, at man i fremtiden må se nærmere på planlovgivningen. Den skal være mere fleksibel og liberal. Selvfølgelig skal der ikke være frit slag for alt, men man kunne bl.a. se på by- og landzonelovgivningen, som også er blevet nævnt før her i dag.

Der må åbnes op for, at der kan bygges flere boliger – her tænker jeg specielt på ældre- og ungdomsboligområdet – og for, at de, der vil lave landboturisme, også får mulighed for at ombygge deres gårde til gode, attraktive fritidsmål. Turisterhvervet udvikler sig til at blive Danmarks største erhverv. Det ved vi alle sammen.

Det er helt forkert, at forbedring af boliger hovedsagelig forekommer i byerne. Det kan konstateres derved, at man bare kalder det byfornyelse. Det Radikale Venstre vil gerne se på byfornyelsesmidlerne og på, at man f.eks. laver en kvoteordning, hvor man giver landzonerne en tilsvarende kvote til boligforbedring.

Der skal også være ordentlige vilkår for at sælge og købe ejendomme, og det er helt urimeligt, at kreditforeningerne nu sætter landbefolkningen tilbage til før landboreformernes gennemførelse. Det er mange år siden, når vi tænker os om. Desuden mener vi, at amterne må opgive den centralisering, de har opbygget ved at planlægge al detailhandel. Det har været uhyggeligt at være vidne til de megacentre, som amterne har godkendt ved, at de har bestemt et vist antal kvadratmeter til fødevarer og et vist antal kvadratmeter til andre ting.

Dette har været med til at knuse alle de små næringsdrivende, der har været tilbage i landsbyerne. Selvfølgelig bærer befolkningen også et ansvar, og selvfølgelig skal de støtte den lille købmand og brugs, men amterne har haft et stort ansvar.

Jeg vil gerne afslutningsvis sige, at Det Radikale Venstre finder, at der er mange menneskelige værdier forbundet med at støtte og styrke landsbyerne og landdistrikterne, og her tænker jeg på, hvordan vores samfund er inde i en kæmpeforandring. Vi ser, hvorledes bysamfundene udvikler sig, og ser også, hvilke følgevirkninger det giver med stor bykoncentration, øgede sociale problemer, ungdomsproblemer